
[2017-8-RE](#)

CAUSA 2017-8-RE

(Álvarez Arcalís c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 45-2017. Recurs d'empara

Aute del 10 d'abril del 2017

BOPA núm. 24, del 19 d'abril del 2017

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 25 de gener del 2017, per la representació processal de la Sra. Francesca Álvarez Arcalís, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra la sentència del 25 de maig del 2016, dictada pel Tribunal de Corts, i contra la sentència del 21 de novembre del 2016 i l'aute del 31 de desembre del mateix any, dictats per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració dels drets a la jurisdicció, a obtenir una decisió fonamentada en Dret i no arbitrària i a la presumpció d'innocència, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats i que anul·li les resolucions impugnades per reposar la recurrent en la plenitud dels seus drets;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41, 88 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítol sisè;

Vist l'informe presentat pel Ministeri Fiscal el 17 de febrer del 2017;

Escollat l'informe de la magistrada ponent, Sra. Laurence Burgorgue-Larsen;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. El 25 de maig del 2016, el Tribunal de Corts, mitjançant sentència, va condemnar la Sra. Francesca Álvarez Arcalís com a responsable penalment en concepte d'autora d'un delictes major de blanqueig de diners o valors i d'un delictes major d'escoltes il·legals i conductes afins, sense la concurrència de circumstàncies modificatives de la responsabilitat criminal, a la pena d'1 any i 6

mesos de presó condicional, amb un termini de suspensió de la condemna de 3 anys i multa d'1 milió d'euros pel delictes de blanqueig i a la pena d'1 any de presó condicional pel delictes d'escoltes il·legals amb un termini de suspensió de la condemna de 3 anys, i al pagament de la part proporcional de les despeses processals.

El Tribunal de Corts la va absoldre del delictes major d'associació il·lícita.

1.2. La representació processal de la Sra. Francesca Álvarez Arcalís va presentar un recurs d'apel·lació contra aquesta sentència i, el 21 de novembre del 2016, la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia va dictar una sentència mitjançant la qual desestimava aquest recurs i confirmava íntegrament la sentència impugnada.

1.3. La representació processal de la Sra. Francesca Álvarez Arcalís va formular, aleshores, un incident de nul·litat d'actuacions per considerar que s'havia vulnerat el seu dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret en relació amb la seva presumpció d'innocència.

1.4. El 31 de desembre del 2016, la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia va dictar un aute en què desestimava l'incident de nul·litat d'actuacions esmentat.

1.5. El 25 de gener del 2017, la representació processal de la Sra. Francesca Álvarez Arcalís va interposar un recurs d'empara contra les resolucions esmentades, per una presumpta vulneració dels drets a la jurisdicció, a obtenir una decisió fonamentada en Dret i no arbitrària i a la presumpció d'innocència, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació jurídica de la recurrent

- Després d'examinar els articles del Codi penal aplicables, la part recurrent al·lega la inexistència en aquest cas dels elements subjectius del tipus per poder condemnar, com són, a més del dol, el coneixement il·lícit de la procedència dels diners i un propòsit d'ocultació o de dissimulació d'aquest origen.

- De les circumstàncies fàctiques s'han de poder deduir els tres elements esmentats, els quals han de ser degudament raonats en la sentència.

- Ara bé, la sentència de la primera instància afirma que la recurrent no sabia quin era l'origen dels diners i no s'esmenta res sobre el propòsit d'ocultar els diners, la traçabilitat dels quals per via bancària era evident.

- Així mateix, aquesta part considera que no es pot condemnar la recurrent per blanqueig de diners quan el delictes no es va consumir, ja que els diners no van sortir mai del patrimoni del perjudicat ni es van incorporar mai al patrimoni de la recurrent, com es demostra.

- Segons el parer del Tribunal de Corts el delictes d'estafa està consumat des del moment en què els diners surten del patrimoni del perjudicat encara que no arribin a quedar a disposició de l'autor del delictes. No obstant això, la doctrina i la jurisprudència determinen una posició contrària que assegura

que el delictes es consuma quan els diners entren en poder de disposició de l'autor o dels seus còmplices.

- El Tribunal de Corts no ha motivat aquest canvi de jurisprudència.
- Pel que fa al coneixement de la procedència dels diners, el raonament dels tribunals és contradictori i absurd: no es pot dir que la recurrent no va voler saber res d'aquesta procedència i equiparar aquest fet amb un coneixement necessari per constituir el delictes.
- La recurrent sabia que havia de justificar l'origen dels diners i aquesta era la seva intenció.
- No existeixen elements per afirmar que la recurrent sabia perfectament que la transferència era il·lícita, o almenys aquests no s'inclouen en la sentència impugnada, motiu pel qual aquesta està immotivada i vulnera la presumpció d'innocència de la recurrent.
- Així mateix, considera que l'aute que resol l'incident de nul·litat d'actuacions tampoc respon als greuges al·legats per aquesta part, es limita a afirmar que la sentència impugnada està degudament fonamentada sense entrar en l'anàlisi de l'element subjectiu, però afirmant que la recurrent participava en una operació il·lícita.
- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats i que anul·li les resolucions impugnades per reposar la recurrent en la plenitud dels seus drets.

2.2. Argumentació del Tribunal de Corts i de la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia

- El Tribunal de Corts considera que en aquest cas la finalitat de la recurrent no era beneficiar-se dels diners, sinó facilitar la seva introducció en el sistema financer, cobrant una comissió per la seva actuació; actuació que s'integrava en el delictes major de blanqueig de diners i no en altres delictes.

Pel Tribunal de Corts va quedar acreditat que la recurrent va facilitar el compte corrent de la seva empresa per a moviments de diners de fora del Principat d'origen desconegut, o volgudament desconegut, ja que a la recurrent tan sols li importava la comissió d'un 5% dels ingressos efectuats que ella havia de percebre, sense manifestar cap interès per conèixer el contingut de la documentació en anglès que rebia i signava, tanmateix sense conèixer aquesta llengua.

El Tribunal de Corts afegeix que com a titular d'un negoci dedicat a la intermediació immobiliària, la recurrent era un subjecte obligat financer d'acord amb la llei aplicable i que, per tant, concorria en ella la posició d'especial rellevància pel que fa a la determinació de les normes objectives de prevenció del blanqueig de capitals.

El Tribunal de Corts té en compte, a efectes de la fixació de la pena, el grau imperfecte d'execució.

- La Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia, com el Tribunal de Corts, considera que els fets són constitutius d'un blanqueig provenint d'una estafa informàtica consumada, si bé el delictes major de blanqueig s'aprecia en grau de temptativa, perquè els diners no es van arribar a ingressar mai al compte de la recurrent.

La Sala Penal destaca que l'element subjectiu del tipus està caracteritzat. Segons el parer d'aquesta

Sala, la recurrent al·lega ignorància, però en realitat sabia perfectament que la transferència dissimulava una operació il·lícita.

Pel que fa a l'acte que resol l'incident de nul·litat d'actuacions, la Sala Penal considera que la sentència impugnada es troba degudament fonamentada i dona resposta a totes i a cadascuna de les qüestions que li van ser plantejades. Tampoc es va vulnerar la presumpció d'innocència de la recurrent, ja que la seva innocència va ser desvirtuada per la pràctica probatòria efectuada.

2.3. Argumentació del Ministeri Fiscal

- El Ministeri Fiscal demana al Tribunal Constitucional que acordi, d'acord amb l'article 37.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, la inadmissió a tràmit d'aquest recurs d'empara per la manca manifesta de contingut constitucional de les seves pretensions.

- El Ministeri Fiscal destaca que les tres resolucions impugnades són extenses i donen resposta a totes i a cadascuna de les pretensions de la recurrent, les quals han estat degudament valorades.

- El Ministeri Fiscal recorda la competència del Tribunal Constitucional en el marc del recurs d'empara i considera que del conjunt de les actuacions d'aquesta causa no es desprenen mancances en la tramitació que impliquin la vulneració de cap dels drets continguts a l'article 10 de la Constitució i que puguin justificar la retroacció del procés. Per acabar, conclou que la recurrent ha pogut fer valer les seves pretensions contra les resolucions ordinàries, les quals estan raonades i no poden ser qualificades d'arbitràries, tot i no ser del grat de la part recurrent.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. Aquest recurs d'empara planteja la vulneració de l'article 10 de la Constitució, tant en el seu vessant formal (dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret, article 10.1) com en el seu vessant material (dret a la presumpció d'innocència, article 10.2).

3.2. De la jurisprudència constant del Tribunal Constitucional (veg. entre molts d'altres, l'acte del 16 de gener del 2017, recaigut en la causa 2016-34-RE) el recurs d'empara no és una via d'apel·lació, ni una via de cassació de les decisions judicials. Per consegüent, no té per objectiu permetre al Tribunal Constitucional substituir la seva apreciació dels fets o/i la seva qualificació jurídica a aquelles efectuades pels tribunals ordinaris. No és una via de revisió de la interpretació i de l'aplicació de la llei pels tribunals ordinaris. És una via de recurs excepcional de protecció dels drets fonamentals establerts als capítols III i IV de la Constitució (article 41.2 de la Constitució).

3.3. Sobre la base de totes les dades fàctiques ressenyades de manera precisa tant en la sentència del 25 de maig del 2016 del Tribunal de Corts, com en la sentència del 21 de novembre del 2016 de la Sala Penal, se'n deriva que les jurisdiccions ordinàries han apreciat adequadament, tenint en compte l'anàlisi dels moviments del compte bancari de la recurrent, la realitat del delictes de blanqueig de diners.

3.4. De l'examen de les decisions impugnades de la jurisdicció de primera instància i de la jurisdicció d'apel·lació, se'n desprèn que la seva motivació no pateix d'incoherència ni d'arbitrarietat amb rellevància constitucional.

3.5. Pel que fa a l'al·legació de vulneració del dret a la presumpció d'innocència, resulta de l'examen del desenvolupament del conjunt de les fases del procés que els drets de la recurrent han estat respectats, ja que, en cada etapa, ha pogut fer valer els seus drets de defensa per tal que el procés no fos un procés a càrrec; i, que la seva condemna penal deriva d'una valoració objectiva dels elements fàctics dels quals els òrgans judicials tenien coneixement.

3.6. Per consegüent, aquest recurs d'empara és inadmissible a tràmit.

Per tot això que s'ha exposat.

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

DECIDEIX:

1. No admetre a tràmit el recurs d'empara 2017-8-RE presentat per la representació processal de la Sra. Francesca Álvarez Arcalís contra la sentència del 25 de maig del 2016, dictada pel Tribunal de Corts, i contra la sentència del 21 de novembre del 2016 i l'aute del 31 de desembre del mateix any, dictats per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia.

2. Notificar aquest aute a la representació processal de la recurrent, al president del Tribunal de Corts, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.

3. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Acordat a Andorra la Vella, el 10 d'abril del 2017.

Isidre Molas Batllori
President

Dominique Rousseau

Vicepresident

Juan A. Ortega Díaz-Ambrona
Magistrat

Laurence Burgorgue-Larsen

Magistrada